

- Так, підприємств сфери торгівлі та послуг нараховується понад 600 тис. [4], із них всього 155913 тис. установ надають сервіс клієнтам з приймання.

Література:

1. Гроші та кредит : компетентність і реалізація грошово-кредитної політики в Україні : монографія / В. С. Пономаренко, О. М. Колодізев, В. Ф. Тищенко та ін.; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Пономаренка В. С. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2014. – 416 с.

2. Статистичні матеріали Національного Банку України. – Монетарний огляд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58037.

3. Загальні показники розвитку ринку платіжних карток в Україні [Електронний ресурс]: Економічні матеріали НБУ. — Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=79219

4. Кількість активних підприємств за регіонами України та видами економічної діяльності [Електронний ресурс]: статистичні матеріали Державної служби статистики. — Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/kap/xls/kap_u16.zip

Марія ДІДИК

студентка факультету банківського бізнесу

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н., доц. кафедри банківської справи Стечишин Т.Б.

УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ ВАЛЮТНОГО РИНКУ

Валютний ринок відіграє надзвичайно важливу роль у розвитку міжнародних економічних зв'язків, функціонуванні світової економіки та у державному регулюванні грошово-кредитної сфери кожної окремої країни. Будь-яка іноземна інвестиція, незалежно від того, чи пов'язана вона з ринком цінних паперів, чи то з нерухомістю, чи з банківськими депозитами, – неодмінно повинна пройти через валютний ринок. Сьогоднішній стан українського ринку валюти характеризується деякими проблемами, які заважають йому ефективно функціонувати та сприяти стабільному розвитку економіки.

- наявність тенденцій до девальвації гривні відносно іноземних валют, що вже негативно впливає на економічний розвиток і темпи інфляції;

- широкий діапазон коливань валютного курсу національної валюти;

Протягом усього періоду існування української валюти спостерігаємо її постійне знецінення, яке лише час-від-часу переривається окремими періодами стабільності. У 2014 році обмінний курс гривні змінився з 7,9 грн. до 15,7 грн./ дол.; на кінець лютого 2015 року це співвідношення сягнуло 30 грн./дол. Після глибокої валютної кризи та 300-відсоткової девальвації гривні на початку 2015 року введення додаткових жорстких обмежень у березні 2016 року дало змогу зафіксувати валютний курс на рівні 24-27 грн./дол. США. Проте, ситуація все одно залишається невтішною. На кінець вересня 2018 року обмінний курс гривні сягнув 28,3 грн./дол. [3].

Кілька останніх років в Україні спостерігається масове поширення явища «доларизації» економіки. Вагомою причиною такого розвитку за роки кризи, крім погіршення обмінного курсу гривні та недовіри до валюти, стала «чистка» банківської системи. У період закриття банків населення почало масово забирати власні гривневі депозити з банків і переводити їх в іноземну валюту для збереження коштів під час занепаду економіки.

На нашу думку, доцільно проаналізувати зміну динаміки рівня доларизації кредитів та депозитів в комерційних банках України.

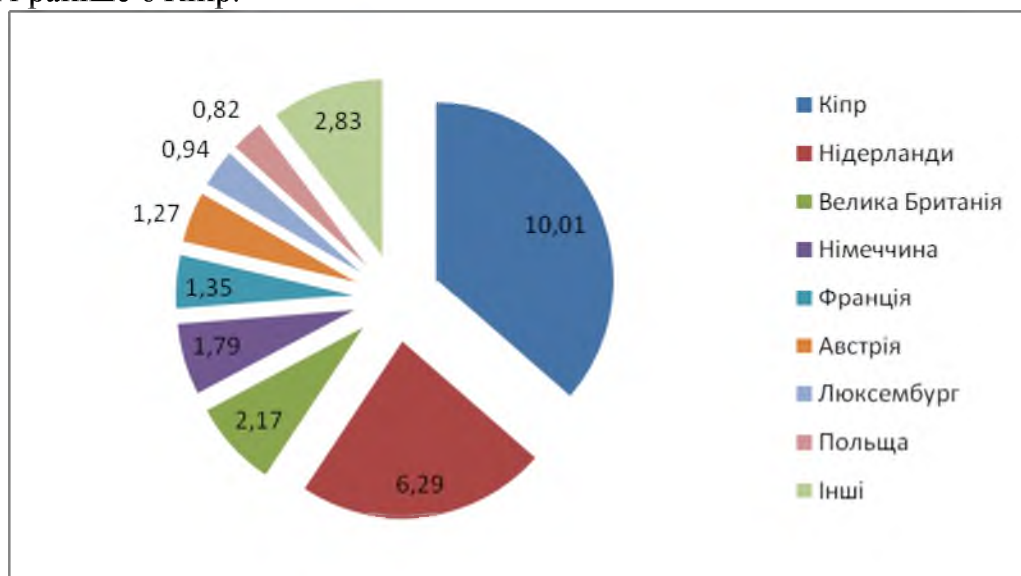
Рис. 1. Динаміка рівня доларизації кредитів та депозитів в Україні у 2013-2018 роках, %

* Складено автором за даними [3]

На рисунку 1 надвисокий рівень доларизації (до 57% за кредитами та до 48% за депозитами) спостерігаємо від січня 2015 року. Це, насамперед, пов'язано із великим стрибком курсу іноземної валюти, коли 1 долар коштував 40 гривень. У цей період населення панічно та масово скупляло іноземну валюту. Проте коли курс трохи стабілізувався, бачимо невелике падіння рівня доларизації до 44-46% [3].

У 2018 році ВРУ прийняла закон про валюту. Документ лібералізує валютні операції в Україні. Проте не зрозуміло, чому розгляд питань валютної лібералізації концентрує увагу лише щодо спрямованості валютної політики НБУ на скасування відповідних валютних обмежень. Але, зважаючи на те, що інвестиційна привабливість економіки України є, м'яко кажучи, низькою, – валютна лібералізація призведе до виведення капіталу за кордон.

З рисунку 2 видно, що на кінець 2017 року найбільшим іноземним інвестором України як і раніше є Кіпр.

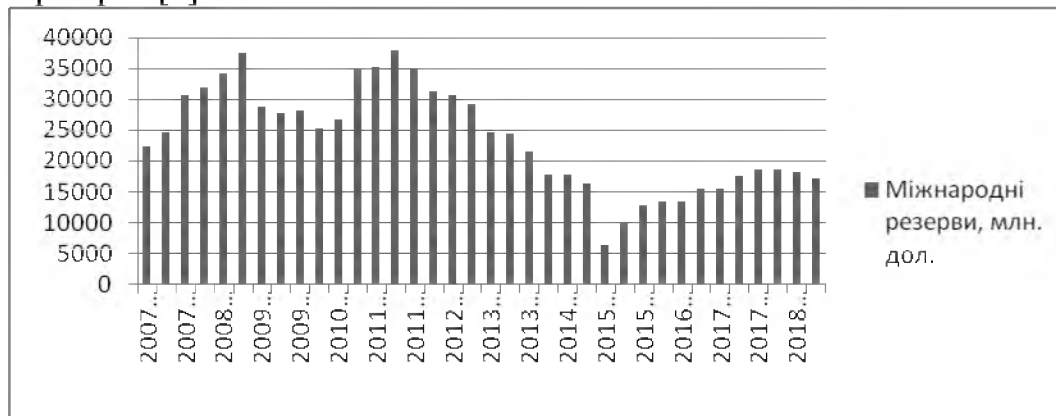

Рис. 2. Прямі інвестиції з країн ЄС в економіці України на 31 грудня 2017р., млрд. дол. США

* Складено автором за даними [2]

При цьому ця середземноморська держава також є найбільшою країною, в яку інвестує й Україна. Про це свідчать дані Державної служби статистики. Це вказує на те, що насправді в Україну прийшли її ж гроші, виведені в офшор [2].

У документі «Основні засади грошово-кредитної політики на 2019 рік та середньострокову перспективу» містяться дані, що НБУ буде і надалі нарощувати міжнародні резерви [1].

Рис. 3. Динаміка міжнародних резервів НБУ протягом 2007-2018рр.

* Складено автором за даними [3]

Нарощування міжнародних резервів (рисунок 3) свідчить про безповоротну спрямованість операцій щодо придбання іноземної валюти НБУ. Підтвердженням цього є активність Національного банку на валютному ринку упродовж останнього періоду часу. НБУ за допомогою активного скуповування іноземної валюти свідомо стримував зміцнення національної валюти, що, у свою чергу, говорить про девальваційну спрямованість валютної політики НБУ.

Таким чином, аналізуючи тенденції на валютному ринку України, варто зауважити, що він розвивається в непростих соціально-економічних умовах. Серед основних проблем сьогодення, які потребують швидкого вирішення можна виділити наступні:

- тенденція до девальвації національної валюти відносно іноземних валют;
- широкий діапазон коливань валютного курсу національної валюти;
- вагоме підвищення попиту на іноземні валюти у населення внаслідок втрати довіри до гривні, що призвело до росту рівня доларизації.

Ці проблеми створюють дисбаланс на валютному ринку, негативно впливають на економіку, порушують стабільність національної валюти, а саме тому потребують негайного розв'язання.

Література:

1. Основні засади грошово-кредитної політики НБУ на 2019 рік. Рішення Ради НБУ від 11.09.2018 № 41-рд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr041500-18?lang=en#n14>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>